

DEDE

Σκηνοθεσία: Μάριαμ Κατσβάνι
Σενάριο: Μάριαμ Κατσβάνι, Βλάντιμερ Κατσαβάρα, Ιράκλι Σολομανασβίλι
Ηθοποιοί: Νάτια Βιμπλιάνι, Γκέοργκε Μπαμπλουάνι, Γκρίσελ Τσελιντζε.
Φωτογραφία: Κωνσταντίν Εσάντζε
Μοντάζ: Λεβάν Κουκασβίλι
Μουσική: Τάκο Τζορτάνια
Κοστούμια: Ενρίκο Σαμπατίνι
Χώρα: Γεωργία (Έγχρωμη)
Διάρκεια: 97'

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.
Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.
Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Asia Pacific Screen Awards 2017 , Βραβείο Unesco Mariam Khatchvani
- Batumi International ArtHouse Film Festival 2017, Βραβείο Κριτικής Επιτροπής στη σκηνοθετή και παραγωγούς.
- Fort Lauderdale International Film Festival, US 2017, Βραβείο στους παραγωγούς
- Karlovy Vary International Film Festival 2017, Βραβείο East of West στη Mariam Khatchvani
- Υποψηφιότητες

Σε ένα ορεινό γεωργιανό χωριό του Καυκάσου η νεαρή Ντίνα αρνείται να παντρευτεί τον άντρα στον οποίο την έχει τάξει η οικογένειά της, διότι είναι ερωτευμένη με τον καλύτερό του φίλο. Η αποφασιστικότητά της θα αναστατώσει όλο το χωριό και θα γίνει αφορμή για μια σειρά από αναπάντεχα, τραγικά γεγονότα.

Σε μια περιοχή χτυπημένη από τον πόλεμο, αυτός μεταξύ αντρών και γυναικών αποδεικνύεται εξίσου οδυνηρός, σε ένα γυμνό, απέριττο δράμα πάνω στα ήθη και τα έθιμα ενός «ξεχασμένου» κόσμου, που αρνείται τις αλλαγές των καιρών.

Στην πρώτη της ταινία η Κατσβάνι κινηματογραφεί τον κόσμο αυτό με δυναμικό ντοκιμαντερίστικο στίλ, αφηγούμενη παράλληλα ένα γεννημένο από τις αντιφάσεις του ρομαντικό μελοδράμα, που τον «εξηγεί» ίσως λίγο απλοϊκά, αλλά με καθαρή ματιά και ζεστό συναίσθημα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Η λέξη παράδοση ακούγεται πολλές φορές στη διάρκεια του «Dede», της πρώτης ταινίας της Γεωργιανής Μαρίας Κατσβάνι. Αυτή καθορίζει, κατατρέπει και τελικά περιορίζει τις ζωές και την καθημερινότητα των κατοίκων του απομονωμένου γεωργιανού χωριού του Καυκάσου, ανδρών και γυναικών που κουβαλούν στην πλάτη τους τα ήθη και τα έθιμα αιώνων, απάνθρωπα για τα δεδομένα της σύγχρονης δυτικής κοινωνίας, αλλά συστατικά για την ταυτότητα των μελών της

μειονοτικής κοινότητας των Σβαν και την ιδιαίτερη κουλτούρα τους.

Η Ντίνα, η νεαρή πρωταγωνίστρια της ταινίας, θα έρθει αντιμέτωπη με τους άγραφους κανόνες της κοινότητάς της, όταν θα αναγκαστεί να παντρευτεί ενάντια στη θέλησή τον Νταβίντ, έναν συγχωριανό της, τον οποίο έχει επιλέξει ο παππούς της χωρίς φυσικά να τη ρωτήσει. Όταν ο Νταβίντ επιστρέψει από τον εμφύλιο για το γάμο, θα φέρει μαζί του τον συμπολεμιστή του Γκέγκι, κάτοικο ενός γειτονικού χωριού και «αδερφό του», αφού του έσωσε τη ζωή στον πόλεμο. Στο πρόσωπο του Γκέγκι η Ντίνα θα ανακαλύψει εκείνον που είχε ερωτευτεί παλιότερα χωρίς να μάθει ποτέ το όνομά του και θα εναντιωθεί με περισσότερη σφοδρότητα στον επικείμενο γάμο. Η σύγκρουση δε θα αργήσει να ξεσπάσει και μια σειρά από τραγικά συμβάντα στα χρόνια που θα ακολουθήσουν θα καταστήσει σαφές στην Ντίνα ότι δεν θα μπορέσει ποτέ να ελέγξει το πεπρωμένο της.

Γυρισμένο στην τοπική διάλεκτο της περιοχής που έχει ήδη ανακηρυχθεί από την Ουνέσκο ως μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς λόγω της ιδιοσυστασίας και της μοναδικότητας της κουλτούρας της, το «Dede» (που σημαίνει «μάννα» στη γλώσσα των Σβαν) είναι ένα γενναίο και ελπιδοφόρο σκηνοθετικό ντεμπούτο, που κερδίζει με τη νεορεαλιστική απλότητά του και τη δωρική του αφήγηση και μας ξαναγεί σε έναν κόσμο ξεχασμένο που κυβερνάται ακόμα από τους δικούς του

αδυσώπητους κανόνες, εκεί όπου η γυναικεία χειραφέτηση είναι παντελώς άγνωστη έννοια και ο γάμος είναι μια συμφωνία των γερόντων του κάθε χωριού. Η Ντίνα θα προσπαθήσει να γίνει φορέας αλλαγής αλλά θα υπομείνει στωικά τη μοίρα της, εγκλωβισμένη στο μουντό άγριο και γυμνό χιονισμένο τοπίο του ορεινού Καυκάσου, που μοιάζει να υπαγορεύει τις συμπεριφορές και τους κανόνες.

Πέρα όμως από το εθνογραφικό και ανθρωπολογικό ενδιαφέρον που αναμφίβολα έχει η ταινία, το «Dede» δεν επενδύει μόνο στο *couleur locale*, ούτε περιορίζεται σε μια τουριστική επισκόπηση ενός μέχρι πρότινος άγνωστου στους πολλούς μέρους του πλανήτη, αλλά καταφέρνει να μιλήσει για την αυτονομία και το δικαίωμα της επιλογής κάθε ανθρώπινου όντος, έστω κι αν στοιβάξει κάπως απλοϊκά και πρόχειρα τις τραγωδίες της ζωής της κεντρικής ηρωίδας, ενώ οι ερμηνείες των ως επί το πλείστον ερασιτεχνών ηθοποιών αποπνέουν μια αίσθηση ανόθευτης ακρίβειας και ειλικρίνειας.

Γοητευτικό, όπως οτιδήποτε αυθεντικό, το σκηνοθετικό ντεμπούτο της Μαριάμ Κατσβάνι παραμένει δέσμιο των ατελειών ενός πρωτόλειου, επιτυγχάνει όμως στο τέλος το σκοπό του και μας θυμίζει μέσα στην απλότητά του ότι υπάρχουν ακόμα μέρη του πλανήτη κινηματογραφικά ανεξερευνήτα, μια σε κάθε περίπτωση ιδιαίτερη εμπειρία, η οποία αξίζει την (επι)σκεψη του θεατή.

ΤΑΣΟΣ ΧΑΤΖΕΥΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

